

МЕТОД «ДИРЕКТ – КОСТИНГ», ЙОГО ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ

Тимошенко О. С., студент

Науковий керівник: Волошина-Сідей В. В., викладач

Миколаївський національний університет імені В. О. Сухомлинського

Важливим показником ефективності управління підприємством є точність, достовірність та правдивість економічної інформації про витрати підприємства, адже саме вони формують виробничу собівартість продукції. Перш за все, облік витрат виробництва, повинен організовуватись таким чином, щоб мати можливість виявити вплив усіх чинників на рівень собівартості готової продукції та мати постійний контроль над відхиленнями цього рівня в розрізі витрат та в цілому, які складають собівартість. На практиці вітчизняні підприємства використовують традиційні методи обліку витрат та калькулювання собівартості продукції, що залежить від певного завдання, яке стоїть перед керівництвом компанії. Спираючись на світовий досвід, ефективним вирішенням такого питання буде використання методу «директ – костинг».

Особливості застосування даного методу були предметом досліджень в працях таких вчених: Бойко Т. Ю., Головінов М. І., Скрипник М. І., Чимшит С. І., Шерухина А. С., та інші. В управлінському обліку майже всіх економічно розвинених країнах отримав розповсюдження маржинальний підхід до калькулювання витрат.

Виник метод калькулювання «директ – костинг» в 1936 році (США), в період Великої депресії, та був запроваджений американським вченим Д. Харрісом. Суть такого методу полягала в тому, що застосовувався новий підхід щодо включення витрат в собівартість. Тобто, вони розділились на змінні, ті що змінювались пропорційно змінам обсягу випуску та включались в собівартість продукції, та постійні, ті що не залежали від випуску продукції і не включались в собівартість, а списувались на отриманий прибуток.

Отже, «директ-костинг» - це система обліку собівартості продукції, яка базується на поділі загальних витрат підприємства на постійні, які не залежать від кількості продукції, виробленої за одиницю часу, і перемінні витрати, що змінюються, прямо пов'язані з кількістю продукції, виробленої за одиницю часу [3].

На даному етапі розвитку ринкової економіки система «директ – костинг» є популярною та використовується на багатьох вітчизняних

підприємствах для прийняття урівноважених та раціональних управлінських рішень, здійснення аналізу виробничої та економічної діяльності суб'єкта господарювання, обґрунтування певних оперативних та стратегічних питань.

Тому, основними перевагами даного методу можна вважати:

— можливість визначення оптимальної програми випуску та реалізації послуг (продукції, робіт);

— можливість проведення порівняльного аналізу рентабельності різних видів послуг (продукції, робіт);

— можливість керувати обсягом виробництва товарів при їх масовому випуску на ринок;

— застосовується в управлінському обліку для оперативного прогнозування, здійснення контролю, економічного аналізу і прийняття управлінських рішень щодо подальшого планування діяльності;

— спрощення і точність обчислення собівартості послуг (продукції, робіт);

— відсутність складних розрахунків при розподілі постійних витрат [1].

До недоліків методу «директ – костинг» можна віднести:

— ведення обліку відбувається лише у розрізі виробничої собівартості;

— не рекомендований для складання фінансової звітності та оподаткування;

— виникнення проблем у визначенні суми податку на прибуток, при переході від системи повного розподілу витрат до системи «директ – костинг».

На нашу думку, головною причиною популярного використання методу «директ – костинг» в управлінському обліку є його відповідність принципу нарахування доходів та витрат, коли витрати приводяться до відповідності з доходами, джерелами яких вони стали. Така система калькулювання дозволить більш ефективно контролювати рентабельність продукції підприємства, адже її окупність за ринковою ціною краще видно при калькулюванні за прямими витратами.

Отже, серед вчених – економістів немає єдиної думки щодо використання методу «директ – костинг» в Україні та в інших країнах з ринковою економікою, так як той чи інший підхід не може бути ідеалізованим, він обов'язково матиме певні переваги та недоліки.

Так як будь-яка діяльність підприємства передбачає виникнення витрат, та в сучасних умовах конкурентостпроможність компанії багато в чому має показник того, як ефективно вона може управляти своїми витратами.

Література.

1. Скрипник М. І. Особливості калькулювання собівартості продукції з використанням «директ-костингу» [Електронний ресурс] / М. І. Скрипник // Видання 1. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiK3rHWlrf1AhVN2aYKHXIQBC4QFjAAegQIBBAC&url=http%3A%2F%2Fpbo.ztu.edu.ua%2Farticle%2FviewFile%2F51502%2F47478&usg=AOvVaw2GwO0_TRZZr8UHК4OCZcrU

2. Чимшит С. І. Особливості системи «директ-костинг» в процесі здійснення управлінської діяльності підприємницького кластера [Електронний ресурс] / С. І. Чимшит, Т. Ю. Бойко // Економіка і регіон № 1. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: file:///C:/Users/ASUS/Downloads/econrig_2012_1_36.pdf

3. Шерухина А. С. Метод «директ-костинг» як метод оперативного управління прибутком [Електронний ресурс] / А. С. Шерухина, М. І. Головінов // Економічні науки – 2014. – Режим доступу до ресурсу: http://www.rusnauka.com/8_NMIW_2012/Economics/10_103829.doc.htm